

راه های پرورش تفکر خلاق در دانش آموزان ابتدایی

نگین غلامی

دانشجوی کارشناسی آموزش ابتدایی، دانشگاه پردیس زینبیه

Negingholamiii79@gmail.com

چکیده

هدف از نگارش مقاله حاضر بررسی راه های پرورش تفکر خلاق در دانش آموزان مقطع ابتدایی به روش کتابخانه ای می باشد؛ چرا که تفکر موهبتی است که به انسان به عنوان اشرف مخلوقات داده شده است و یکی از اقسام آن، خلاقیت است که اثرات شگرفی بر زندگی دیگران و البته خود فرد دارد. باتوجه به دنیای در حال تغییر و تحول امروزی، دانش آموزان احتیاج دارند برای مواجهه با مشکلات روزمره، تفکر خلاق و عملکرد خلاقانه را بیاموزند تا بتوانند برای زندگی در جامعه آماده شوند. اگر انسان بخواهد برای پاسخگویی به نیازهای خود در شرایط جدید از راه حل های قدیمی استفاده کند در نهایت روزی فرا می رسد که راه حل های کهنه پاسخگوی شرایط جدید نخواهند بود و در این صورت بقای انسان به مخاطره می افتد و افراد و جوامعی که نتوانند برای مسائل جدید خود راه حلی خلاقانه بیابند محکوم به فنا هستند. تحقیقات انجام شده در این زمینه نشان می دهد که خلاقیت را می توان به افراد به ویژه کودکان و نوجوانان آموزش داد؛ واقعیت این است که همه با این استعداد پا به این دنیا می گذارند و این آموزش و تجربه است که می تواند زمینه شکوفایی و غنا بخشیدن هر چه بیشتر به این استعداد را فراهم کند. مدرسه به عنوان بهترین محل برای آموزش تفکر خلاق و معلم به عنوان مهم ترین شخص می تواند با به کارگیری شیوه های نوین، این استعداد خدادادی را در آن ها پروراند.

واژگان کلیدی: خلاقیت، دانش آموزان خلاق، تفکر خلاق، راهکارهای پرورش تفکر خلاق

۱- مقدمه

باتوجه به سرعت پیشرفت جامعه و دنیا و تغییرات زیادی که به دنبال آن ایجاد می شود لازم است که انسان بتواند خود را با تغییرات به وجود آمده سازگار کند؛ همچنین انسان در مسیر زندگی خود با انواع مسائل و مراحل مواجه می شود که ناگزیر از تصمیم گیری است از تصمیم های جزئی در امور کوچک گرفته تا تصمیم گیری های بزرگ و پراهمیت که راه حل های سنتی و قدیمی پاسخگو نیستند. در دنیای ارتباطات و فناوری امروزه سرنوشت فرد بستگی به شناخت راه های مختلف و تصمیم گیری درست در مورد آنها دارد و تنها راه حل آن خلاقیت است که در واقع خلاقیت یکی از اقسام تفکر است. (زارع و فروزنده، ۱۳۸۷)

تفکر موهبتی است که به انسان به عنوان اشرف مخلوقات داده شده است تا با بهره گیری از آن قادر به شناخت خود و واقعیت های هستی باشد و فرهنگ تمدن بشری را پایه ریزی کند. (جو بی وای، ۲۰۱۱) از دیدگاه روانشناسان هر نوع فعالیت عقلانی که مشکلی را حل نماید، تفکر نامیده می شود. (نزهت، ۱۳۸۹، ص ۱۳۸)

به جرأت می توان گفت که از بین ویژگی های فکری انسانی تنها خلاقیت است که اثرات شگرفی بر زندگی دیگران و البته خود فرد دارد. اساس تمام نوآوری ها در زمینه هنر، علم و تکنولوژی از توانایی خلاقانه افراد ناشی شده است. (ملائتی و فتحی، ۱۳۹۸) تفکر خلاق و تبلور بیرونی آن یعنی نوآوری یکی از عالی ترین جلوه های توانایی در بشر است. توانایی حل خلاقانه مسائل باعث غنای زندگی می شود و با به کارگیری این مهارت، راه حل های نوآورانه و افکار جدید برای حل مسئله به ذهن خطور می کند. چنین افکاری از راه حل های معمول کاملاً متمایز بوده و کیفیت بالاتری دارند. (حسینی و حائری زاده، ۱۳۸۱) تحقیقات انجام شده در زمینه خلاقیت با آموزش نشان می دهد برخلاف نظریه پردازان گذشته که خلاقیت را فرآیندی ارثی و ذاتی تلقی می کردند خلاقیت را می توان به افراد به ویژه کودکان و نوجوانان آموزش داد به عبارت دیگر برخلاف تصور عامه مبنی بر اینکه فقط افراد معدودی خلاق به دنیا می آیند واقعیت این است که همه با این استعداد پا به این دنیا می گذارند و این آموزش و تجربه است که می تواند زمینه شکوفایی و غنا بخشیدن هر چه بیشتر به